

**СТАНОВИЩА
ОТ
ЗАСЕДАНИЕ НА ЕКСПЕРТНО-ХУДОЖЕСТВЕНИЯ СЪВЕТ,
НАЗНАЧЕН СЪС ЗАПОВЕД СОА20-РД91-38/13.02.2020 Г.
НА КМЕТА НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА,
ОТНОСНО ПОСТЪПИЛИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПАМЕТНИЦИ И
ПАМЕТНИ ПЛОЧИ, ПРОВЕДЕНО НА
СЕПТЕМВРИ 2021Г.**

1. Писмо с рег. №СОА21-НЦ62-36-131/03.08.2021

Относно: Проект за поставяне на бюст-паметник на композитора акад. Петко Стайнов в Борисовата градина

Вносител: Стефан Стайнов

СТАНОВИЩЕ:

Експертно-художественият съвет дава положително становище за реализацията на проекта.

Същевременно отправя препоръка към вносителите, при възможност, да бъде спазена визуалната хармония на монумента с околните паметници, като бъде преосмислено изображението на клавиатурата чрез нейното приглушаване.

Проектът се допуска за разглеждане от ОЕСУТ.

2. Писмо с рег.№СОА20-ГР94-1007-141/12.07.2021

Относно: Допълнителни документи за разполагане на паметник на Буги Барабата

Вносител: Васил Димитров – управител на Фреш Радио Груп

СТАНОВИЩЕ:

Във връзка с проведено обществено обсъждане относно приемане на Наредба за изменение и допълнение на Наредба за именуване и преименуване на общински обекти, поставяне, преместване и премахване на паметници и художествени елементи на територията на Столична община счита, Експертно-художественият съвет, изрази следното становище:

Сроковете за поставяне на възпоменателни знаци трябва да бъдат съобразени с духовните традиции, свързани с изтичането на определен период от време от смъртта на личността, след който може да бъде поставен паметен знак.

Същевременно следва да се има предвид, че от историческа гледна точка е необходимо да бъде спазена времева дистанция с оглед необходимостта от извършване на оценка за приноса на съответната личност за обществото - съответно на национално, регионално или местно значение.

Предвид гореизложеното, Съветът предлага следните срокове:

1. За поставяне на паметна плоча/барелеф на мястото (фасадата на сградата), където е живяло и/или творило съответното лице - да са изминали не по-малко от 2 (две) години от смъртта на съответното лице;

2. За поставяне на паметник в градска среда - да са изминали не по-малко от 10 (десет) години от смъртта на съответното лице.

3. Писмо с рег. № СОА21-ДИ10-66/20.08.2021

Относно: Искане за проект за предаване на Експертно-художествения съвет към Столична община

Вносител: Посолство на Федерална република Германия

СТАНОВИЩЕ:

Експертно-художественият съвет приема идеята на Посолството на Федерална република Германия за създаване на стенопис, чиято цел е да насочи вниманието на гражданите за достиженията и положителните аспекти на ЕС.

Поради множеството елементи, част от творбата и усилената разказвателност в същата, членовете на ЕХС считат, че посланието, което е описано в проектната документация, губи своята яснота.

Също така следва да се отбележи, че представената визуализация на проекта не позволява на членовете на Съвета да придобият представа относно архитектурно-пространствената среда, в която е предвидено да бъде реализирана творбата.

Във връзка с гореизложеното, Съветът препоръчва на носителите да предоставят допълнителни визуализации на проекта включващи архитектурно-пространствената среда, както и да преосмислят елементите на творбата, с цел избистряне на посланието.

Проектът се допуска за разглеждане от ОЕСУТ.

4. Писмо с рег.№ СОА21-ВК08-10496-111/23.07.2021

Относно: Предложение за поставяне на паметник на Хан Крум в Северен парк

Вносител: Район „Надежда“

СТАНОВИЩЕ:

Експертно-художественият съвет счита, че по отношение на изграждането на паметници на българските царе следва да има национална програма/концепция, която да бъде изготвена от експерти от Министерство на културата, СБХ, историци, както и от др. заинтересовани лица и организации.

Необходимо е този документ да има ясни критерии – на кои владетели следва да бъдат изградени монументи, в каква среда следва да бъдат ситуирани и др. въпроси, които освен на институционално ниво, следва да бъдат изяснени и чрез обществено обсъждане.

Считаме, че за изграждането на паметници на значими исторически личности, каквито безспорно са българските владетели, следва да бъдат провеждани конкурси.

5. Писмо с рег.№ СОА21-ТД26-10636/08.09.2021

Относно: Изработка на мемориален стенопис „В памет на Христо Явашев“ – част от Културния календар на Столична община

Вносител: „Файн арт фекчъри“ ЕООД, Деян Минчев

СТАНОВИЩЕ:

Експертно-художественият съвет приема идеята за създаване на монументално стенописно произведение, посветено на личността и творчеството на Христо Явашев.

Същевременно счита, че е необходимо да бъде предоставена визуализация на проекта и от гледна точка на фасадата от южната страна на сградата.

Съветът отправя следните препоръки към автора:

- Да бъде преосмислен мащаба на фигурата на Кристо спрямо изображението на завесата;
- За образа на Кристо да бъде потърсен по-ясно изразен графичен акцент.
- Да се помисли за продължаване на изображението на завесата и върху южната фасада на сградата.
- Да се преосмисли присъствието на падащите листа, както и на геометричната фигура, част от стенописа.

Проектът се допуска за разглеждане от ОЕСУТ.

6. Писмо с рег. № СОА21-ТД26-9044-[11/31.08.2021

Относно: Стенопис на фасадата на сграда находяща се на ул. „Ген. Йосиф Гурко“ №12

Вносител: Росица Маринова/Михаела Дончева - Макканн Ериксон София

СТАНОВИЩЕ:

Експертно-художественият съвет приема идеята за изработване на стенописа. Същевременно препоръчва на носителите следното:

- проектът да бъде изпълнен чрез техника, позволяващ отстраняването на стенописа, предвид временния характер на творби от този тип.
- да отпаднат текстовете, които утежняват композицията, доколкото проектът отправя послание, представено чрез стенопис.

Проектът се допуска за разглеждане от ОЕСУТ.

7. Писмо с рег. № СОА21-ГР94-3184-[31/02.09.2021

Относно: Паметник на ген. Владимир Стойчев

Вносител: Асен Минчев

СТАНОВИЩЕ:

Експертно-художественият съвет се присъединява към становището на доц. д-р Иван Сечанов – председател на Съюза на ветераните от войните на България и счита, че г-н Минчев следва да бъде уведомен за същото.

8. Писмо с рег. № СОА19-НЦ62-1256-[7/11.08.2021

Относно: Поставяне на паметна плоча на Св. Йоан Рилски

Вносител: Район „Оборище“

СТАНОВИЩЕ:

ЕХС вече разгледа предложението на арх. Пенкина, изразявайки следното становище:

Експертно-художественият съвет препоръчва на вносителя да подготви проект за поставяне на паметен знак, съдържащ изискуемите документи, съгласно действащата нормативна уредба, и да ги внесе в Столична община за разглеждане от Съвета.

Във връзка с гореизложеното счита, че цитираното становище следва да бъде предоставено на вниманието на РА «Оборище».

9. Писмо с рег. №СКК21-ГР94-26-[11/27.08.2021

Относно: Табела до паметник на Н.В Цар Борис III

Вносители: арх. Пламена Георгиева/Фондация „Достойни българи“

СТАНОВИЩЕ:

По отношение на проекта „Надпис под скулптурата“, Съветът счита, че текстът:

Цар Борис III Обединител

1894 – 1943

...и Той умря за България...

следва да изглежда по следния начин:

Цар Борис III

Обединител

1894 – 1943

По отношение на проекта „Информационна месингова табела“, съветът счита че текстът:

Паметникът е реализиран 2021 г. от Фондация „Достойни българи“

Илия Георгиев – председател УС

проф. Огнян Герджиков

акад. Георги Марков

арх. Петър Стрясков

доц. Христо Иванов

автори:

скулптор Теодор Бонев

доц. д-р арх. Мария Давчева

арх. Пламена Георгиева

д-р ланд. арх. Цветелина Йорданова

следва да изглежда по следния начин:

Паметникът е реализиран 2021 г.

от Фондация „Достойни българи“

автор:

скулптор Теодор Бонев

Проектът се допуска за разглеждане от ОЕСУТ.

10. Писмо с рег. №СОА21-КЦ01-44374/06.09.2021

Относно: Материали за разглеждане на проект за изрисване на калкан на ул. "Ген. Й.В.Гурко" 38, гр. София

Вносител: Веселина Колева

СТАНОВИЩЕ:

Експертно-художествения съвет счита, че доколкото Столична община вече е разгледала и одобрила редица събития/проекти, посветени на живота и творчеството на Кристо, не е необходимо да бъдат включени още допълнителни инициативи, в т.ч. и проекта за изрисване на калкан на ул. "Ген. Й.В.Гурко" 38, гр. София.

11. Писмо с рег. №СКК21-ГР94-16-121/08.09.2021

Относно: Проект на пейка в „Памет за Филип Трифонов“

Вносител: ИК „Памет за Филип Трифонов“ и Мартин Трифонов

СТАНОВИЩЕ:

Експертно-художественият съвет приема идеята за пейка в памет за Филип Трифонов.

Същевременно отправя към автора следните препоръки:

- При изготвяне на техническата документация, вносителят да изготви и предостави по-подробна визуална информация относно архитектурно-пространствената среда, в която е предвидено да бъде реализирана творбата.

- При техническа възможност, да бъде увеличена широчината на пейката с още едно място за сядане.

Проектът се допуска за разглеждане от ОЕСУТ.

12. Писмо с рег. № СОА21-НЦ62-617/02.09.2021

Относно: Откриване на паметен знак на площад "Лъвов мост"

Вносител: доц. д-р Иван Сечанов – председател на Съюза на ветераните от войните на България

СТАНОВИЩЕ:

Експертно-художественият съвет изразява положително становище относно предложението на доц. д-р Иван Сечанов за поставяне на паметен знак, а именно в района на Централна гара.

Предлага на инициаторите да изготвят проектна документация съобразно новата позиция и да я предоставят за разглеждане от Експертно-художествения съвет.

13. Писмо с рег. № СОА21-ВК66-8423/10.09.2021

Относно: Паметник на Юрий Захарчук

Вносител: Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“

СТАНОВИЩЕ:

Експертно-художественият съвет изразява положително становище за реализацията на проекта за паметник на Юрий Захарчук.

Проектът се допуска за разглеждане от ОЕСУТ.

14. Писмо с рег. № СОА21-ВК66-8418/10.09.2021

Относно: Проект на стенопис с лика на Данте Алигиери върху сграда в централната част на града

Вносител: Италианския културен институт

СТАНОВИЩЕ:

Експертно-художественият съвет приема идеята за изрисване лика на Данте Алигиери върху сградата на Направление Архитектура и градоустройство» на ул. „Сердика“ №5, като приема за най-подходящо изображение №3.

Същевременно отправя следните препоръки към носителите:

- Цялото изображение да бъде кадрирано спрямо фасадата, като бъде намалено с 10-15%, без да се изменя правоъгълната форма на творбата. Така ще бъде постигнат ефект на рамка от останалата част от използваната фасада.

- Изображението на сградите зад Данте да бъде приглушено цветово с 30-40%, за да бъде постигнат ефект, подобен на този на воден знак.

Проектът се допуска за разглеждане от ОЕСУТ.

Председател: проф. Георги Янков .....(п).....

Членове:

Аделина Филева .....(п).....

Любен Генов .....(п).....

Боряна Димитрова .....(п).....

Димитър Стоянович .....(п).....

арх. Бойка Къдрева .....(п).....

урб. Полина Стефанова .....(п).....

д-р Илия Мечков .....(п).....

Изготвил: А. Иванов - гл. експерт   дата: 10.09.2021